

SELETUSKIRI

haridus- ja teadusministri määruse „Kaasaegse ja uuendusliku õppevara ühiskasutuskorralduse toetamine“ juurde

I Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 14 alusel. Määrusega kavandatud tegevused panustavad Eesti elukestva õppe strateegia (edaspidi EÕS) strateegilise eesmärgi 1 (muutunud õpikäsitus) ja 4 (digipööre elukestvas õppes) elluviimisesse.

Käesolevas seletuskirjas selgitatakse tegevuste tausta ja vajalikkust, kirjeldatakse tegevusi, mille alusel toetust antakse, ning abikõlblikkuse tingimusi.

Käskkirja ja seletuskirja eelnõu koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi e-teenuste osakonna asejuhataja Kristel Rillo (735 4023, kristel.rillo@hm.ee), kutsehariduse osakonna peaekspert Karin Ruul (735 4099, karin.ruul@hm.ee), üldhariduse osakonna peakekspert Mariann Rikka (735 0382, mariann.rikka@hm.ee), tõukefondide osakonna rakendusjuht Reelika Luhtaru (735 0279, reelika.luhtaru@hm.ee) ja peaekspertid Pirkko Külanurm (pirkko.kulanurm@hm.ee) ja Anastassia Vrabi (Anastassia.Vrabi@hm.ee).

II Tegevuse taust, vajalikkuse põhjendus

Tegevus toetab Eesti elukestva õppe strateegia 2020 eesmärkide elluviimist nii muutuva õpikäsituse rakendamisel, õpetajate oskuste arendamisel, õppe kujundamisel töömaailma vajadusele vastavaks kui ka digipöörde elluviimisel.

Eesti haridussüsteemi kvaliteedinäitajad on üldiselt kõrged, mida iseloomustavad näiteks Eesti õpilaste väga head tulemused OECD läbi viidavas PISA uuringus, kuid haridussüsteemil on endiselt väljakutseid. Tänapäeva ühiskond ja majandus ootab inimestelt **suuremat ettevõtlikkust ja innovatsiooniteadlikkust**, seega on oluline arendada õpilaste loovust ja sotsiaalseid oskusi. 2011-2012 läbi viidud rahvusvahelise täiskasvanute oskuste uuring PIAAC tõi ühe järeldusena esile, et **Eesti elanike arvutikasutusoskuse ja –julguse ning tehnoloogiarikkas keskkonnas probleemilahendusoskuse tase on oodatust madalam**. Heade ja väga heade probleemilahendusoskustega on vaid iga neljas täiskasvanu. Oluline probleem hariduse kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamisel on see, et **õpetamise meetodeid ja kasutusel olevat õppevara peetakse liiga faktikeskseks**, mis ei toeta parimal võimalikul viisil õppekavade eesmärkide täitmist, sh ei soodusta piisavalt õpilaste loovuse ja ettevõtlikkuse arendamist ega arvesta õpilaste hariduslikke erivajadusi.

Riiklikes õppekavades on ette pandud, et koolides kasutataks nüüdisaegset ja mitmekesisist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, tehakse uurimistöid ning katseid jne). Samas on **koolide võimalused õppija vajadustele vastava õppekeskkonna ja õppevahendite kättesaadavusel erinevad ning uuenduslikke lähenemisi praktilisemat õpet kohaldada vähesed**.

Erinevate uuringute põhjal on teada, et aastaks 2025 eeldab juba 90% töökohtadest digitehnoloogia tundmist. See seab omakorda tingimused nii õpilaste oskustele tehnoloogiat kasutada kui ka juba seda ise luua. Uue ja uuendusliku tehnoloogia kättesaadavuse tagamine ja selle kasutamise oskamine aitab kaasa **innovatiivse ja loova kodaniku kujundamisele**.

Kaasaegse ja uuendusliku (sh digitaalse) õppevara kasutamise soodustamine on üks võimalik meede õpetamise ja õppimise mitmekesistamiseks, õpimotivatsiooni tõstmiseks ning ühtlasi nii õpilaste digipädevuse kui ka tehnoloogilise kirjaoskuse kujundamise toetamiseks.

Tegevusega nähakse ette uuendusliku ja kaasaegse õppevara ühiskasutuskorralduse toetamine mitme kooli koostöös. Kui peamine eesmärk on võimaldada koolidel õpet praktilisemaks ja kaasaegsemaks muuta, siis on antud meetme teine oluline eesmärk koolidevahelise koostöö ja parimate praktikate levitamise soodustamine. Tegevuse abil kujunevad välja ümbekaudseid koole toetavad kompetentsikeskused (nt aktiivsemad põhikoolid piirkonnas, riigigümnaasiumid, kutseõppekeskkoolid vmt), kus uuendusliku õppevara sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalik õppekeskkond ja kompetents tagab ühiskasutuses õppevara heaperemeheliku kasutamise. Oluline on koostöö õpetajate ja koolide vahel, kuid ka koostöö kooli ja kohaliku omavalitsuse ning piirkonna muude organisatsioonide vahel (sh nt noortekeskused, loodus- ja keskkonnahariduskeskused, muuseumid, raamatukogud jt kultuuriasutused). Ühiskasutuskorralduses õppevara on mõistlik ja vajalik juhtudel, kus on ette näha, et soovitud õppevara on kõrge maksumusega ning ei ole tagatud õppekavast tulenev efektiivne kasutus vaid ühe kooli poolt. Õppevara ühiskasutusel mitme kooli koostöös on võimalik kaasata parim kompetents ja efektiivne ning ressursisäästlikum lähenemine. Õppevarana nähakse antud toetusmeetmega ette digitehnoloogia abil ning sellega koos toimivad seadmed (nt erinevate õpiklasside sisustus (nt multimeediaklass, teaduslabor, muusikalabor, simulaatorid jne). Meetme toetus nähakse ette nii **tervikliku õppevaralahenduse soetamiseks kui ka kasutamiseks, sealjuures õpetajate oskuste arendamine ning vajalike õppematerjalide väljatöötamine/soetamine.**

III Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Peatükk 1. ÜLDSÄTTED.

1. Toetuse andmise tingimuste reguleerimisala on toodud eelnõu §-s 1. Määrusega reguleeritakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna „Ühiskonna vajadusele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ meetme „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ tegevuse „Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt“ elluviimiseks toetuse andmist avatud taotlemisel.

2. Määruses kasutatavad terminid on loetletud §-s 2.

Eristamaks tegevustesse kaasatavat partnerit struktuuritoetuse seaduse kohaselt defineeritud partnerist, on määrusesse toodud koostööpartneri mõiste. Koostööpartner osaleb projekti tegevuste elluviimisel, kuid tema kulusid sellest projektist ei hüvitata.

Valdkondade sisu on üldhariduses ja kutsehariduses erinev. Üldhariduses on kokku 8 ainevaldkonda (keel ja kirjandus, võõrkeeled, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed, kunstiained, kehaline kasvatus, tehnoloogia) ja kutsehariduses on kokku 7 õppevaldkonda (haridus, humanitaaria ja kunst, sotsiaalteadused, ärimus ja õigus, loodus- ja täppisteadused, põllumajandus, tervis ja heaolu, teenindus).

3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus esitatakse §-s 3. Eesmärk on võimaldada koolidel õppetegevuse mitmekesistamisel (nt uued kursused/õppeained), praktilisemaks muutmisel ning ka laiemalt õppekavalist tegevuste elluviimisel kasutada uuenduslikku ja kaasaegset õppevara. Sellise õppevara soetamist, arendamist ning kasutuse korraldust nähakse ette ühiskasutuskorraldusena vähemalt kolme kooli koostöös, mis tagab õppevara maksimaalse võimaliku kasutusefektiivsuse, võimaldab parima kompetentsi kaasamist, soodustab koolidevahelist koostööd (nt põhikooli ja kutseõppeasutuste/gümnaasiumide).

Toetust saav projekt peab panustama väljundnäitajasse, mis on valdkondade arv (nii kutsehariduses kui ka üldhariduses), milles on kasutusele võetud uuenduslik õppevara. Tegevuse raames viiakse läbi mitu avatud taotlusvoor. Taotlusvoorudega võidakse suunata toetusi konkreetsetele valdkondadele või haridusasutustele. Vald-konnad teavitatakse taotlusvoorude väljakuulutamisel lähtuvalt haridusstrateegilistest eesmärkidest. Esimene taotlusvoor on loodus-ja täppisteaduste ning nende valdkondadega lõimuvate valdkondadele.

4. Rakendusüksus ja rakendusasutus on toodud §-s 4, rakendusüksus on SA Innove, rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

5. Vaide esitamiseks tuleb enne kohtusse pöördumist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt STS §-le 51. Kui vaie esitatakse rakendusüksuse otsuste või toimingute osas, siis esitatakse see eelnevalt rakendusüksusele ja läbi rakendusüksuse edastatakse see rakendusasutusele.

Peatükk 2. TOETATAVAD TEGEVUSED, KULUDE ABIKÕLBIKKUS JA TOETUSE MÄÄR

6. Toetatavad tegevused ja sihtgrupp on loetletud §-s 6. Projektide tegevuste sihtgrupp on haridusasutused, õpetajad ja õpilased. Oluline roll on koolipidajatel, kes vastutavad kvaliteetse hariduse pakkumise ja õppetegevuseks vajaliku õppekeskkonna tagamise eest ning ühtlasi projekti tegevuste jätkusuutlikkuse eest. Toetust antakse projektile, mille iga toetatav tegevus panustab käesoleva määruse §-s 3 toodud eesmärgi saavutamisse ja mille raames korraldatakse vähemalt käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud tegevust.

Toetatavad tegevused on:

- (1) **Ühiskasutuses uuendusliku ja kaasaegse õppevara (*edaspidi: õppevara*) soetamine.** Tegevuse eesmärk on võimaldada koolidel/koolidele soetada ja kasutada sellist õppevara, mida neil muidu ei ole võimalik või vähesest kasutusaktiivsusest tulenevalt mõistlik endale soetada ega kasutada. Uuenduslikuna nähakse just sellist õppevara, mis toimib digitehnoloogia abil ning sellega koostoimes, kuid ka kõik terviklikku lahendusse kuuluvad seadmed ja õppevahendid. Õppevara peab toetama õppekavas (sh üldosa) seatud eesmärkide saavutamist. Tegemist on kohustusliku tegevusega ning teisi tegevusi võib ette näha vaid antud tegevuse elluviimise toetamiseks.
- (2) **Õppematerjalide arendamine tegevuse 1 raames soetatud õppevara eesmärgipärase kasutamise toetamiseks.** Õppevara eesmärgipäraseks kasutamiseks võib olla vaja töötada välja nii meetodilisi juhiseid õpetaja kui ka õppematerjale õpilase jaoks. Võimalikkuse ja mõistlikkuse printsiibil peab tegemist olema digitaalses vormis õppematerjaliga, millele kohaldatakse avatud litsentsi. Õppematerjalid, mida on aga otstarbekam kasutada nt paberkandjal, peaksid olema levitatavad ka digitaalselt, kuid siis vajadusel printitavad (nt töölehed keemiakatsete läbiviimiseks vmt). Projektis loodud digitaalne õppematerjal peab olema tasuta kättesaadav digitaalse õppevara portaali e-Koolikott (<https://e-koolikott.ee/>) kaudu.
- (3) **Õpetajate täiendusõppe läbiviimine tegevuse 1 raames soetatud õppevara ja seadmete heaperemeheliku ja eesmärgipärase kasutamise tagamiseks.** Kuna tegemist on uue ja uuendusliku õppevaraga, on oluline selle oskuslik kasutamine meetodiliselt korrektsel viisil. Tegevuse raames võib läbi viia õpetajate koolitusi, et ühiskasutuskorralduses osalevatel õpetajatel oleks hea teadmus ning oskused nii seadmete kasutamisel kui ka sellega sobivast metoodikast.
- (4) **Ühiskasutuse korraldamisega seotud tegevused.** Selleks, et tegevuse 1 raames soetatatud õppevara eesmärgipäraselt parimal võimalikul viisil kasutust leiaks võib

põhjendatud juhtudel olla vajalik näha ette muid ühiskasutuskorraldusega seotud tegevusi. Projekti kestvus võib olla kuni 60 kuud ja mitte vähem kui 36 kuud, et võimaldada projektil saavutada soovitud mõju. Nt kui nähakse ette õpiklass ühes koolis, on vajalik tagada teiste ühiskasutuskorralduses osalevate koolide õpilaste ligipääs sellele. Samuti võib keerukamate seadmete puhul olla põhjendatud ja vajalik õppeklassi käigushoidmiseks (hooldus, tegevuste läbiviimine vmt) vajaliku kompetentsi kaasamine ning kuluvahendite soetamine. Põhjendatud juhtudel on lubatud mobiilse õpiklassiga (nt laboribuss) käigushoidmisega seotud kulud. Kõik sellised tegevused peavad olema põhjendatud ning eesmärgiga tagada seadmete aktiivne kasutus õppekavaliste tegevuste elluviimisel ning lisandväärtus **kõigi projektis osalevate koolide ja nende õpilaste jaoks**.

7. Kulude abikõlblikkus on selgitatud §-s 7. Abikõlblikeks kuludeks loetakse määruse §-s 3 nimetatud eesmärgi saavutamiseks ning § 6 toodud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud vastavalt §-s 9 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele. Käesolevas määruses hüvitatakse abikõlblikud kulud kahelerineval viisil olenevalt toetuse summast.

Projektide puhul, mille eelarve on **100,000** (üks sada tuhat) eurot ja vähem hüvitatakse tegevuste kulud ainult kindlasummaliste maksete alusel, mis on reguleeritud Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 8 ja § 15 lõikes 3. Kindlasummaliste maksete võimalus seisneb proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamises eesmärgiga leevendada väikesemahulise tegevuse halduskoormust. **Kindlasummalise makse** alusel makstakse toetus välja vaid juhul, kui projektis määratud tulemused on täielikul määral saavutatud. Tulemuse osalisel saavutamisel jääb toetus välja maksmata. Kindlasummalise makse kujuneb toetuse saaja esitatud eelarve alusel. Kavandatavaid kulusid ja nende maksumust hinnatakse vaid enne abikõlblike kulude määratlemist, arvestades käesolevas määruses sätestatud abikõlblikkuse tingimusi: tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud peavad olema lubatavad, mõistlikud ja põhjendatud. Seega tuleb eelarvet koostada samadel alustel kui tegelike kulude kasutamise puhul. Eelarve koostamisel peab toetuse saaja lähtuma määruse § 7 lõikes 3 sätestatud kululiikidest, v. a kaudsed kulud, mida toetuse saaja ei pea arvutama 15% alusel.

Toetuse saajal on võimalik ühe projekti raames taotleda toetust mitme kindlasummalise makse alusel. Toetuse saaja on kohustatud tõendama iga tegevusega seotud kindlasummalise makse eelarve mõistlikkust ja aluseid, milleks võivad olla toetuse taotlemisel esitatud tegevuste eelarve ja mõni muu tõendav dokument, mis on tegevuse eelarvestamise aluseks (näiteks hinnapakumised, hinnakirjad, arvutuskäik). Toetuse saaja peab tõendama ka iga kindlasummalise makse aluseks oleva tulemuse/tulemuste saavutamist. Näiteks õppevara on kasutatud x arv tunde nädalas ja kokku osalenud y arv ühiskasutuskorralduses osaleva kooli õpilastest jne.

Kindlasummalise maksena toetuse andmisel tegelikult tekkinud kulusid ei pea toetuse saaja raamatupidamises eristama.

Kõik kindlasummalise makse rakendamise tingimused ehk toetuse maksmise aluseks olevad tulemused ja nende tõendamise alused täpsustatakse taotluse rahuldamise otsuses.

Projektide puhul, mille eelarve on suurem kui 100 000 eurot, hüvitatakse tegevuste kulud tegelike kulude alusel. Abikõlblike kulude loetelu on toodud § 7 lõikes 3. Antud piirang tuleneb ühendmääruse § 8 lõikest 1, mis lubab anda toetust kindlasummaliste maksete alusel ainult sellistele projektidele, mille maksumus ei ole suurem kui 100 000 eurot.

8. Abikõlblikkuse periood on selgitatud §-s 8. Meetme abikõlblikkuse periood on 1. juuli 2017 kuni 31. detsember 2023. Meetme abikõlblikkuse perioodi jooksul on võimalik tegevuste lõikes kuulutada välja mitu taotlusvooru.

Eraldi on kehtestatud projektide abikõlblikkuse periood, mis on toetuse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti teostamiseks vajalikud tegevused toimuvad. Samuti ei tohi projekt abikõlblikkuse periood alata enne taotlusvooru väljakuulutamise kuupäeva. Projektide minimaalne abikõlblikkuse periood on 36 kuud ja maksimaalne abikõlblik periood on 60 kuud.

9. Toetuse piirsumma ja osakaal on kehtestatud §-s 9.

Toetuse maksimaalne osakaal on kuni 100% abikõlblikest kuludest, millest 85% moodustab Euroopa Sotsiaalfondi osalus ja 15% riiklik kaasfinantseering. Esimene taotlusvoor (2 MEUR) kuulutatakse välja LTT ja nende ainetega lõimuvate ainete õppevara soetamisele. Esimese voo järgselt, arvestades taotluste kvaliteeti ning taotlemise aktiivsust, võidakse kohaldada põhjendatud juhtudel taotleja täiendavat omafinantseerimise kohustust kuni 10%.

Üks taotleja võib esitada kuni kaks taotlust (sh osaleda partnerina) ühes taotlusvoorus.

Taotlusvooru väljakuulutamise teates antakse teada taotlusvooru eelarve. **Avatud taotlusvooru kogueelarveks on planeeritud 10 000 000 eurot.**

Peatükk 3. NÕUDED TAOTLEJALE, PARTNERILE JA TAOTLUSELE

10. Paragrahvis 10 esitatakse nõuded taotlejale. Toetuse taotlejad võivad olla üldhariduskoolid, kutseõppeasutused, koolipidajad või koolide huvides ning koolipidajate volitusel tegutsev mittetulunduslik organisatsioon ja sihtasutus, kui see on põhjendatud tegevuse edukaks ja eesmärgipäraseks elluviimiseks. Taotlusvooru väljakuulutamise ettepanekus võib rakendusüksus taotlejate hulka piirata (nt teatud taotlusvoorus on oodatud vaid koolid või koolipidajad vmt).

Toetuse taotlejad peavad vastama Vabariigi Valitsuse 21. augusti 2014. a määruse nr 133 “Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks” (edaspidi taotluste menetlemise määrus) §-s 2 nõuetele, välja arvatud punktide 3 ja 4 osas.

11. Paragrahvis 11 esitatakse nõuded taotlusele. Peamised nõuded taotlusele tulenevad taotluste menetlemise määruse § 4 lõikest 1. Paragrahvi 11 lõike 1 punktis 1 on lisaks öeldud, et kõik projektid peavad panustama §-s 3 toodud meetme tulemusse ja eesmärki. Punktides 2-4 on toodud lisanõuded taotlustele.

Teises lõikes täpsustatakse milliseid kinnitusi, dokumente ja andmeid peab taotlus sisaldama lisaks taotluste menetlemise määruse § 4 lõikes 2 sätestatule.

Kindlasummaliste maksete puhul makstakse toetus ainult eelnevalt määratud tulemusse täielikult saavutamisel ning kindlasummalise makse suurus arvestatakse välja toetuse saaja poolt esitatud

eelarve alusel. Abikõlblik maksumus kujuneb arvestades otsuse tegija hinnangut planeeritud kuludele ja on oluline, et toetuse saaja jaoks oleks selge, kuidas ta hakkab tõendama kindlasummalise makse määramise ning saavutatavate tulemuste tõendamise aluseid. Juhul kui ühe projekti raames tehakse mitu kindlasummalist makset, siis peab toetuse saaja tõendama iga kindlasummalise makse määramise ja saavutatava tulemuse tõendamise alust. Ühe kindlasummalise makse raames võib teha ka mitut tegevust, kuid kõik tegevused peavad moodustama terviku. Sellisel juhul tuleb toetuse saajal enne toetuse taotluse esitamist seda põhjalikult hinnata.

12. Paragrahvis 12 on loetletud taotleja kohustused. Esitatav teave peab vastama kehtestatud nõuetele ja tingimustele, rakendusasutuse nõudmisel tuleb esitada lisainformatsiooni ning võimaldada nõuetele vastavuse kontrollimist.

Mitteabikõlblike kulude projekti planeerimisel on taotleja kohustatud nõudmisel tõendama nende tasumise võimekust.

Esitatud andmetes toimunud muudatuste osas peab taotleja teavitama rakendusüksust sellest koheselt. Täita tuleb ka teisi õigusaktides sätestatud kohustusi.

13. Peatükk 4. TOETUSE TAOTLEMINE

14. Paragrahv 13 sätestab taotlusvooru avamise tingimused. Avatud taotlusvooru kuulutab rakendusüksus välja rakendusasutuse ettepanekul. Taotlusvooru eelarvest, ajakavast ning muust asjakohasest infost (näiteks taotlusvoorus toetavad tegevused ning projektide miinimum- ja maksimumsuurused) teavitab rakendusasutus rakendusüksust kirjalikult. Taotlusvooru tähtajast ja taotlusvooru eelarvest teavitab rakendusüksus potentsiaalseid taotlejaid oma veebilehel. Taotluste esitamiseks jäetakse aega vähemalt 50 kalendripäeva. Meetme abikõlblikkuse perioodil võib korraldada mitu taotlusvooru kui meetme eelarve ja ajakava seda võimaldab. Lisaks eeltoodule tuleb avatud taotlusvooru väljakuulutamisel teavitatakse toetuse saajaid tegevuste kindlasummaliste maksete alusel hüvitamise eripärast, mis on täpsemalt kirjeldatud käesoleva seletuskirja paragrahvi 7 juures.

15. Paragrahvis 14 sätestatakse toetuse taotlemise tähtaeg ja taotluse esitamise viis. Taotlus esitatakse taotlusvooru väljakuulutamise teates nimetatud tähtpäevaks ning viisil ja rakendusüksuse poolt kinnitatud vormil. Vastav vorm kooskõlastatakse eelnevalt rakendusasutusega.

Peatükk 5. TAOTLUSTE MENETLEMINE

16. Paragrahvis 15 sätestatakse taotluse menetlemise protseduur ja rakendusüksuse toimingud. Lõikes 4 on täpsustatud, et taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 60 tööpäeva alates selle esitamise tähtpäevast. Tähtaeg võib pikeneda kui taotlejale rakendusüksuse poolt puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra. Kui rakendusüksus annab toetuse saajale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, siis on taotlejal õigus esitatud taotlust muuta vaid rakendusüksuse osutatud puuduste kõrvaldamiseks. Juhul, kui taotleja muudab taotlust lisaks rakendusüksuse osutatud

puuduste kõrvaldamiseks ka muus osas, on rakendusüksusel õigus tunnistada taotlus mittevastavaks.

17. Paragrahvis 16 esitatakse, kuidas teostab rakendusüksus taotluste nõuetele vastavuse kontrolli ning millistel juhtudel tunnistab rakendusüksus taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks või mittevastavaks. Nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral teeb rakendusüksus vastava otsuse.

18. Paragrahv 17 kirjeldab hindamiskomisjoni moodustamise põhimõtteid. Hindamiskomisjoni tehnilise teenindamise tagab rakendusüksus. Hindamiskomisjoni töökorra ning taotluste hindamis- ja valikumenetluste juhendi kinnitab rakendusüksus kooskõlastatult rakendusasutusega. Vajadusel kaasab rakendusüksus hindamisprotsessi eksperte, kooskõlastades selle eelnevalt rakendusasutusega.

Hindamiskomisjoni liikmed ja vajadusel kaasatavad täiendavad eksperdid on kompetentsed, erapooletud ning vastavad teistele STS § 21 lõikes 4 sätestatud tingimustele.

19. Paragrahv 18 sätestab projektide hindamise, valikukriteeriumid ja valiku korra. Lõikes 1 tuuakse ära valikukriteeriumid ja osakaalud, mille alusel hinnatakse nõuetele vastavaks tunnistatud projekte:

- 1) **projekti mõju ja tegevuse põhjendatus** (sh tegevuse põhjendatus õppekavades seatud eesmärkide saavutamisel või täiendavate õppimisvõimaluste loomisel, formaal- ja mitteformaalhariduse loomimine) – 40% maksimaalsest koondhindest. Hinnatakse Klass+ kasutusvõimalust ning lisandväärtust õppekavaliste tegevuste elluviimisel, kuid ka nt täiendavate õppimisvõimaluste loomist (st valikkursused). Oluline on projektis ette näha, et kuidas plaanivad taotlejad omalt poolt Klass+ mõju hinnata ning milliseid muudatusi projektiga ellu viiakse, sh võib muudatus või uuenduslikkus seisneda nii õppevara olemuses, õppematerjalide väljatöötamises, õpetamise meetodikas kui ka uute võimaluste loomises. Uuenduslikuna ei nähta vaid Eestis varem mitteesinevad juhtumid, vaid ka projektis kaasatud konkreetsete koolide jaoks uuenduslikku lähenemist, mis tähendab, et võib arvestada ning järgida juba olemasolevaid parimaid praktikaid.
- 2) **Projekti tõhusus** ehk Klass+ kasutusaktiivsuse, korraldamise viisi põhjendatus – 40% maksimaalsest koondhindest. Ühiskasutuskorralduse puhul peab tagama, et Klass+ looks soovitud ja vajalikul kujul lisandväärtust kõigile projektis osalevatele koolidele. Hinnatakse mõju koolide omavahelise koostöö parendamisele õppekavalises tegevuses. Lisaks korralduslikele elementidele hinnatakse siinkohal ka koostööplaane õpetajate ning õpilaste vahel. Oluline on ka eri tüüpi koolide koostöö, et näiteks põhikoolide õpilastele oleks võimalik läbi ühiskasutuskorralduse ka rohkem kutseõppeasutuste ja gümnaasiumidega tutvumaks saada ning seeläbi edasist õppimist teadlikumalt planeerida. Lisaks sisseseade ja õppematerjalide kättesaadavusele on oluline läbi mõelda ka tegevuse igapäevane elluviimine..
- 3) **taotleja suutlikkus** projekti ellu viia, sh projekti lõppemisel selle jätkusuutlikkuse plaan – 15% maksimaalsest koondhindest;

- 4) **projekti mõju läbivatele teemadele** (võrdsete võimaluste tagamine, infoühiskond, regionaalareng, riigivalitsemine) – 5% maksimaalsest koondhindest.

20. Paragrahvis 19 tuuakse ära taotluse rahuldamise tingimused ja kord.

21. Paragrahv 20 sätestab taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja korra. Taotlus jäetakse rahuldamata lisaks taotluste menetlemise määruse § 8 lõigetes 2 ja 3 sätestatudle käesoleva määruse § 16 lõikes 7 ja § 18 lõikes 6 nimetatud juhtudel ning juhul, kui taotlus ei kuulu rahuldamisele vastavalt käesoleva määruse § 19 lõikele 1.

Lõikes 2 sätestatakse, et menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab taotlusvooru eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 1 sätestatudle osaliselt rahuldada, tehakse taotluste menetlemise määruse § 8 lõike 2 punkti 10 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Lõigete 3 ja 4 põhjal märgitakse taotluse rahuldamata jätmise otsuses taotluse menetlemise määruse § 8 lõikes 5 sätestatud teave ja edastatakse elektrooniliselt struktuuritoetuste registri kaudu 10 tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

22. Paragrahv 21 kehtestab taotluse osalise või kõrvaltingimustega rahuldamise. Osaliselt rahuldada võib taotluse vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 1 sätestatudle ning lisaks juhul, kui toetust on taotletud tegevusele või kulude katteks, mis ei ole projekti eesmärkide, tulemuste või väljundite seisukohast põhjendatud. Vastavalt ühendmääruse § 2 lõikele 2 loetakse kulu põhjendatuks, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimuste õigusaktis ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimuste õigusaktis nimetatud toetatavate tegevuste käigus. Samuti võib taotluse osaliselt rahuldada, kui projekti eesmärgid, tulemused või väljundid on saavutatavad taotletust väiksema summaga ning juhul kui taotluste rahaline maht ületab taotlusvooru eelarve vaba jäägi.

Lõikes 2 sätestatakse, et taotluse võib taotluste menetlemise määruse § 9 lõike 1 kohaselt osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus rakendusüksuse ettepanekuga taotletud toetuse summa vähendamiseks või projektis kavandatud tegevuste muutmiseks. Kui taotleja ei ole rakendusüksuse ettepanekuga nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse § 20 lõikes 4 nimetatud tähtaja jooksul.

Täiendavalt sätestatakse lõikes 4, et otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse poolt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, ja kui teavet on võimalik rakendusüksusel tuvastada infosüsteemi vm registrist või andmeallikast.

Peatükk 6. TAOTLUSE RAHULDAMISE OTSUSE MUUTMINE JA KEHTETUKS TUNNISTAMINE

23. Paragrahvis 22 sätestatakse, millistel tingimustel on lubatud taotluse rahuldamise otsuse muutmine. Siinkohal tuleb rõhutada, et otsuse muutmine on lubatud üksnes kuludokumentide alusel makstava toetuse puhul ning kindlasummaliste maksete alusel antava toetuse puhul ei ole otsuse muutmine projekti elluviimise ajal lubatud.

Rakendusüksus võib taotluse rahuldamise otsuse tunnistada kas osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 22 lõikele 3 või teha finantskorrektsiooni otsuse § 45 lõike 1 alusel.

Peatükk 7. TOETUSE MAKSMISE TINGIMUSED

24. Paragrahvis 23 esitatakse toetuse maksmise tingimused. Toetuse väljamaksed tehakse vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 28 ja 29, ühendmääruse §-des 11-15 ning määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatele tingimustele.

Eelnõuga nähakse ette toetuse saajate poolt maksetaotluste esitamist rakendusüksusele, rakendusüksuse poolt maksete tegemisele eelnevad tegevused, maksetaotluse menetlemise osalist või täieliku peatamist perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 30 lõikes 1 sätestatud juhul, maksetaotluses ilmnenud puuduste kõrvaldamise korda ning lõppmaksete tegemist.

Kindlasummaliste maksete puhul makstakse toetus välja ainult peale seda, kui kõik tegevusele eelnevalt määratud tulemused on täielikult saavutatud ja nende tulemuste saavutamine on toetuse saaja poolt tõendatud. Tulemuste osalisel saavutamisel jääb toetus välja maksmata. Ühe projekti raames on lubatud teha mitu kindlasummalist makset.

Peatükk 8. ARUANNETE ESITAMINE

25. Paragrahv 24 kirjeldab toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise korda. Aruande vormi ja aruandes esitatava teabe kehtestab rakendusüksus ja avalikustab oma veebilehel. Toetuse saaja esitab rakendusüksusele rakendusüksuse kehtestatud vormil vahearuandeid ja lõpparuande. Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta projekti aruande vähemalt üks kord aastas. Toetuse taotluse rahuldamise otsuses võib ette näha sagedasema aruande esitamise korra või kui projekti kestus on kuni 18 kuud, võib taotluse rahuldamise otsuse ette näha vaid lõpparuande esitamise kohustuse ning toetuse saaja esitab projekti aruanded rakendusüksuse nõudmisel. Toetuse saaja peab esitama projekti aruanded ka rakendusüksuse nõudmisel.

Lõikes 6 sätestatakse lõpparuande esitamise aeg. Lõpparuanne esitatakse 30 kalendripäeva jooksul peale projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu.

Peatükk 9. TOETUSE SAAJA, PARTNERI NING RAKENDUSÜKSUSE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

26. Paragrahvis 25 tuuakse toetuse saaja ja partneri kohustused. Toetuse saaja peab tagama perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 sätestatud kohustuste täitmise ja

selle eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt. Sealhulgas peab toetuse saaja koguma osalejate kohta nõutud andmeid ning esitama neid rakendusüksusele rakendusüksuse kehtestatud vormil ja ajal. Lisaks peab toetuse saaja tõendama kindlasummalise makse määramise aluseid ja säilitama tõendamiseks kasutatavaid dokumente ja teavet dokumentide säilitamistähtpäevani. Partner peab täitma toetuse saaja kohustusi vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 25.

27. Paragrahvis 26 tuuakse toetuse saaja ja partneri õigused. Toetuse saajal ja partneril on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Lõikes 2 sätestatakse, et toetuse saajale antakse tulenevalt struktuuritoetuse seaduse § 23 lõikest 2 võimalus esitada oma seisukohad enne:

- 1) ettekirjutuse tegemist;
- 2) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahldatakse täielikult;
- 3) finantskorrektsiooni otsuse tegemist.

Samuti antakse võimalus seisukohtade esitamiseks puuduste kõrvaldamise raames.

28. Paragrahvis 27 esitatakse rakendusüksuse kohustused lisaks struktuuritoetuse seaduse § 8 lõikes 2 loetletud ülesannetele.

29. Paragrahvis 28 sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise kord. Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 45-47 ja ühendmääruse §-des 21-23 sätestatule. Kui toetust tagasimaksmise tähtpäevaks tagasi ei maksta, peab toetuse saaja maksma viisist vadatavat 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 49le.

IV Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käesoleva eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused. Käesolev eelnõu on kooskõlas ka struktuuritoetuse seaduse aluseks oleva Euroopa Liidu õigusega.

V Määruse mõjud

Tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele

Määruse rakendamisel elluviidavad tegevused omavad mõju regionaalsele arengule, infoühiskonna edendamisele, aitavad kaasa võrdsete võimaluste tagamisele. Tegevused ei oma mõju keskkonna- ja kliimapoliitikale ja ühtsele riigivalitsemisele. Toetatavad tegevused ei ole kavandatud eraldi ühegi läbiva teema probleemide lahendamiseks, tegelik mõju sõltub konkreetsetest projektidest. Alljärgnevalt on kirjeldatud võimalikke kokkupuutekohti läbivate teemade kaupa.

Regionaalne areng

Kõige otsesem ja tugevam mõju on planeeritud toetavatel tegevustel regionaalsele arengule. Tegevused panustavad koolidele võrdsemate võimaluste loomist kvaliteetse ja õpilaste vajadustele vastava hariduse pakkumisel.

Infoühiskonna edendamine

Vabariigi Valitsuse määrusest lähtuvalt on meetmel mõju infoühiskonna edendamisele. Tegevused panustavad õpilaste digipädevuse arendamisse, mis on oluline eeldus infoühiskonnas konkurentsivõimelise kodanikuna toime tulemiseks. Samuti on tegevused planeeritud selliselt, et see aitaks kaasa ka õpilaste tehnoloogilise kirjaoskuse kujundamisele ehk võimele ise tehnoloogiat luua. Selliselt aidatakse kaasa infoühiskonna arengule tulevikus.

Võrdsete võimaluste tagamine

Kaasava hariduse põhimõtetest lähtuvalt toetatakse tegevustega võrdsete ja uuenduslike võimaluste loomist haridusliku erivajadustega õpilastele. Koostatavad õppematerjalid ja meetodilised juhised vastavad võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetele ja edendamise eesmärkidele.

VI Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma üldises korras.

VII Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse EISis kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Siseministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusele, Eesti Õpetajate Liidule, Eesti Koolijuhtide Ühendusele, Kutsehariduse edendamise ühingule, SA Innovele, Linnade Liidule ja Eesti Maaomavalitsuste Liidule.

Andres Ääremaa
e-teenuste osakonna juhataja